

מסורת הש"ס

(א) [מגילה ג, א], **(ב)** [שם ע"ש הי"ט], **(ג)** [כתובות קיז: פירוש בלום שודדים על ארץ ישראל ובאים שודדים אחרים ושודדים המשודדים וישראל עמקן. ערוך בערך טו ד'], **(ד)** [נלקוט אמת רב פסא, (ה) [שבת קיג:]; (ו) שבת קיג, ב"ק לא:]; (ז) [וע"י היטב (מוס') בשבת קיג: תראה שם בגמרא ובפרש"י דהתם שטייטס גדולים בלשון ובגנ"ס] אחרת ור"ן יסב [למאד], **(ח)** [עשיל נב, ע"ג], **(ט)** [דניאל י,]

גליון הש"ס

רש"י ד"ה גיורא וכו' לאו עשירי הוה, ובגמיי פרשת יתרו דעשרה ור"ן דמות ממזרים בן חם עד יתרו:

הגהות הגר"א

[א] גמ' שומר מה מליץ נ"ב לא אחא בוקר. בן גי' רש"י: **[ב]** שם אמר רב. גי' פסא: **[ג]** שם תגלת פלאסר. גי' פסר פלאסר וזה סדרן פול תגלת פלאסר (מ"ז טו) תגלת פלסר שם טו) תגלת פלאסר תגלת פלאסר (ד"ה ה) גלגלמסר סרגון אסנפר (וכו' 5' למה שחקר רש"י דג"ה אסנפר):

מוסף רש"י

דאינורו נביאי. שנתגלוץ לישראל בשליחותו של מקום והוא לא נשתלה לישראל בשום נבואה (נמירה ג.) מאי טעמא איבערת. דכתיב בקרא אצל חרדה גדולה נפלה עליהם ויכרתו כהחבא (שם). מולייהו. שר של כל אדם למעלה (שם). לינשוף. ידלג (שם). בוזיו ובוזיו דבוזיו. שוללים אחר שוללים (כתובות קיב). תחת כבודו ולא כבודו ממש. בין לרי יוחנן בין לר"א גופן נשרף. אלא לרי יוחנן משמע ליה תחת כבודו כמו תחת רגליו, לשון תחתית, וכבודו היינו בגדיו, ור"ק תחת בגדיהם של חיילותיו של סנחריב יקד יקוד ולא בגדיהם נשרפו, ור"א משמע ליה תחת תחת חליטין, כמו ישלם תחת השור, משום דר"א לא קרי למאניה מכדשותא, לכן ע"כ כבודו היינו גופו, וה"ק כבודו ממש שרף ותחתיו יתא אפר וטיפיה יקוד אש (שבת קיג).

אינהו עדיפי מיניה וכו'. איידי דגררא בעלמא קמני הכא ומילתא בלפי נפשה היא וכרוז ספרים אינה כמוזה: **מ"ט איבעות.** דכתיבט) אצל חרדה גדולה נפלה עליהם: **לנשוף.** לדלוג: **במקום הענופה.** דלא מנ"י קרי: **לימא הפי.** לחש כלומר לך אצל העזים והניחני: **מ"ס שצמיצת** למרצה המשרה סתום לכך נסתם לומר נסתמו הדברים שעלו במחשבה ולא נעשה. **ל"א שזיקש הקצ"ה** לסתום כרומיהן של ישראל שזקש לעשותו משית. ומורי רבי פירש לפי שנסתם פיו של חזקיה ולא אמר שירה: **כל הנסים הללו.** שניצל מסנחריב ונתרפא מחליו: **שר העולם.** מלאך שכל העולם מסור בידו: **שמענו כ"י** ללדיק. שר העולם שאמר עשה לביונו של לדיק: **רוי לי רוי לי.** נסתרות שלי הן ואני יודע עד מה מעכב: **אמר נביא אוי לי עד מסי.** יצא משיח: **עד דאסי בוזיו ובוזיו דבוזיו.** עד שנתבזו שונאי ישראל כמה פעמים: **שר הרוחות.** שהנשמות נפקדות אצלו והיינו משא דומה כך אמר דומה אלי קורין הרוחות על עסקי שעיר עשו ואומר לי שומר מה מלילה הקצ"ה שהוא שומר מה **אומר מן הגלות** שהוא כלילה: **שומר מה מליץ.** מה דבר מתי קן הגאולה מליץ זה: **אחא בקר.** בתמיה. ואית ספרים דלא כתיב זהו ונכון. אמר להם השר כך אמר שומר הקצ"ה אחא בקר גאולה תבא וגם לילה אצל מתחלה תהיה גלות הרצה. **ל"א** שיגאלו ויבנה מקדש שני ויחזרו ויגלו גלות זה. **ל"א וגם לילה** לרשעים וכן תרגומו מוכיח אית אגר ללדיקיא ואית פורענות לרשיעיא: **אס סצעיון.** אס תזקשו להגאל: **צעיו.** זקשו רחמים: **שוכו.** בתשובה ואמיו לגאולה: **גנאי הוא.** דבר מגונה עשו: **חרב חדה.** שכל את עצמו ונתגייגר: **חודין חודין.** קמטין קמטין שהיה מיצר מאד על מפלת מלכרים: **גיורא עד עשרה דרי.** הכי הוא משל בני אדם ומיהו יתרו * לאו עשירי הוה: **פלא**

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

צד.

יועץ אל גבור אזי עד שר שלום: **שחיוק ישראל.** העוסקין בתורה כדלקמן ^[ע"כ]: **סגלם פלאסר.** שם אחד הוא דכתיב צימיי פקח בן רמליה ^[מ"ז טו] זכא תגלת פלאסר מלך אשור: **אסנפר.** חד רבא חד ויקירא חד: **כלפי מעלה.** כדלקמן שחירף ע"י מלאך: **אל ארץ כארנכס.** ולא אמר מוטצת מארנכס: **קא משקרים.** שהרי אין ארץ מעולה הימנה ולכן לא אמר מוטצת מארנכס: **להיכא אגלינשו.** סנחריב לעשרת השבטים דכתיב (מלכים ז יח) וינחם כחלם ובחצור נהר גוזן וערי מדוי הי נינהו אותן מקומות: **אצל ישראל.** כי אגליניהו סנחריב ספרו בגנותה של א"י דכי מטו לאותו מקום ששמו שזא אמרו שויה לארעין זאת הארץ שויה לארצנו וכשזאו למקום ששמו עלמין אמרו כי עלמין זה המקום שזא ליירושלים ענקרלת בית עולמים: כשזאו למקום ששמו שזא מרי אמרו על חד תרין כלומר זה יפה פי שנים כמקומנו. ועל שם כך נקראו כל אותן מקומות כך: **ה"ג ססא כנודו ולא כנודו ממש.** דכנודו ממש משמע כשרו וגופו תחת כנודו משמע תחת הגוף והכשר כלומר נשמה שבתוך הגוף והשתא אמר תחת כנודו ולא כנודו ממש נשמה שבתוך הגוף אלא האי כנודו היינו בגדיו דתחת בגדיהם נשרפו וכי הא דרבי יוחנן וכו' דכל הגוף נשרף תחת הצגדים. ולא גרסי' תחת כנודו ולא תחת כנודו ממש דמשמע דמקרא נפקא ליה דהאי תחת כנודו לא תחת כנודו ממש ומהיכא תיפוק ליה האי אצל השתא דדרשא בעלמא דריש ליה: **ססא כנודו ממש.** תחת גופו ממש שהגוף קיים ונשמה נשרפת: **צעלמו.** הוא עצמו ולא ע"י שליח לא היה ציוי כל כך ולכן הקצ"ה כמו כן נפרע ממנו צעלמו ולא נתבייש כל כך דליתו דומה מתבייש מן הגדול למתבייש מן הקטן: על

אצל דומה אמרו לו שומר מה מלילה שומר מה מליל ^[א] ⁴אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שובו אתיו תנא משום רבי פפיים גנאי הוא לחזקיה

וסייעתו שלא אמרו שירה עד שפתחה הארץ ואמרה שירה שנא' ⁵מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק וגו' כיצא בדבר אתה אומר ⁶ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם משום רבי פפיים גנאי הוא לחזקיה וששים ריבוא שלא אמרו ברוך עד שבא יתרו ואמר ברוך ה' ⁷לכן ישלח הארון ה' צבאות במשמניו רוזן מאי במשמניו רוזן אמר הקב"ה יבא חזקיהו על בשרו ושמואל אמר שנעשה חדודים חדודים כל בשרו אמר רב ⁸ ^[ב] היינו דאמרי אינשי גיורא עד עשרה דרי לא תבוה ארמאי קמיה ⁹לכן ישלח הארון ה' צבאות מסנחריב שיש לו שמונה שמות חזקיה דכתיב * כי ילד יולד לנו בן נתן לנו ותהי המשרה על שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום והאיכא חזקיה שחזקו יה דבר אחר חזקיה שחיוק את ישראל לאביהם שבשמים סנחריב דכתיב ביה ^[ג] ¹⁰תגלת פלאסר ¹¹שלמנאסר ¹²פול ¹³סרגון (סרגין) ¹⁴אסנפר רבא ויקירא והאיכא סנחריב שסיחתו ריב דבר אחר שסח וניחר דברים כלפי מעלה א"ר יוחנן מפני מה זכה אותו רשע לקרותו אסנפר רבא ויקירא מפני שלא סיפר בגנותה של ארץ ישראל שנאמר ¹⁵עד בואי ולקחתי אתכם אל ארץ כארצכם רב ושמואל חד אמר מלך פקח היה וחד אמר מלך טיפש היה למאן דאמר מלך פקח היה אי אמינא להו עדיפא מארעייכו אמרו קא משקרת ומאן דאמר מלך טיפש היה אם כן מאי רבותיה להיכא אגלי להו מר זוטרא אמר לאפריקי' ורבי חנינא אמר להרי סלוג אבל ישראל ספרו בגנותה של ארץ ישראל כי מטו שוש אמרי שויה כי ארעין כי מטו עלמין אמרו כעלמין כי מטו שוש תרי אמרי על חד תרין ¹⁷ותחת כבודו [יקד] יקוד כיקוד אש א"ר יוחנן תחת כבודו ולא כבודו ממש ¹⁸כי הא דרבי יוחנן קרי ליה למאני מכבודתי ¹⁹רבי אלעזר אמר תחת כבודו ממש כשריפת בני אהרן מה להלן ²⁰שריפת נשמה וגוף קיים אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים תנא משמיה דרבי יהושע בן קרחה פרעה שחירף בעצמו נפרע הקב"ה ממנו בעצמו סנחריב שחירף ע"י

1. למרבה המשרה ולשלום אין קץ על פסא דוד ועל ממלכתו להקיב אתה ולסעדה במשפט ובידקה מעתה ועד עולם קנאת יי צבאות תעשה זאת:

ישעיהו ט ו
2. מכנף הארץ זמרת שמענו צבי לצדיק ואמר דוד וכל ממלכתו להקיב אתה ולסעדה במשפט ובידקה מעתה ועד עולם קנאת יי צבאות תעשה זאת:

4. אמר שומר אתה בקר וגם לקלה אם תביעין בעיו שבו אתיה:

ישעיהו כא יא
5. ויאמר יתרו ברוך יי אשר הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה אשר הוציל את יתכם ממתות יד מצרים: שמות יח י
6. ויחד יתרו על כל השוכה אשר עשה יי לישראל אשר הצילו מיד מצרים:

7. לכן ישלח הארון יי צבאות במשמניו דרון ותחת כבודו יקד יקד ביקוד אש ישעיהו טו
8. כי ילד יולד לנו בן נתן לנו ותהי המשרה על שכמו ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אביעד שר שלום: ישעיהו ט ה
9. בימי פקח מלך ישראל בא תגלת פלאסר מלך אשור ויחש את עינו ואת אבלי בית מעקה ואת גוזל ואת קדש ואת חצור ואת הגלעד ואת הגלילה כל ארץ נפתלי וגליל אשורה:

מלכים ב טו כט
10. ויבא עליו תגלת פלאסר מלך אשור ויצר לו ולא חוקק:

דברי הימים ב כח כ
11. עליו עקלה שלמנאסר מלך אשור ויהי לו הושע עבד ויחש לו מנחה: מלכים ב יז ג
12. כאן פול מלך אשור על הארץ ויתן מנחם לפול אלק ככר כסף להזות ידיו אתו להחזיק הממלכה בידו:

מלכים ב טו יט
13. בשנת בא תרתן אשדודיה בשלח אתו סרגון מלך אשור וילחם באשדוד וילקדה:

ישעיהו כ א

14. ושאָר אַמְיָא דִּי הַגְּלִי אֲסַנְפֵר רַבָּא וַיִּקְרָא וְהוּא הָמוּ בְּקִרְיָה דִּי שְׁמַרְיָן וְשָׂאָר עֲבֵר נְהִרָה וּבִעְנָתָּ: עורא ד י
15. עד באי ולקחתיו אתכם אל ארץ בארצכם ארץ דגן ותירוש ארץ לחם וכרמים ארץ וית יצחק ודבש וחזיו ולא תמתו ולא תשמעו אל חזקיהו כי יסית אתכם לאמור יי יצילנו:

מלכים ב יח לב